

Kamer der Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1959-1960.

16 FEBRUARI 1960.

WETSVOORSTEL

tot wijziging van de wetten betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood, geordend bij koninklijk besluit van 12 september 1946 en gewijzigd bij de wet van 11 maart 1954.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Na de talrijke verbeteringen aan het pensioenstelsel van de arbeiders, de bedienden, de mijnwerkers en de zelfstandigen gedurende de laatste tijd gebracht, is het werkelijk bedroevend te moeten vaststellen dat het pensioenstelsel van de vrij verzekerden verstoken is gebleven van elke voordelige wijziging.

Weliswaar zijn zij, die geen beroep kunnen doen op de voordelen van een der bovengenoemde verplichte pensioenstelsels en derhalve hun toevlucht moeten nemen tot de wetgeving betreffende de vrijwillige verzekering, niet zo talrijk. Maar, zij die slechts een gedeeltelijke loopbaan kunnen aantonen, en bijgevolg slechts voor een gedeeltelijk pensioen in aanmerking komen, en voor de resterende jaren een beroep moeten doen op de vrije verzekering, zijn nog groot in aantal.

Laten wij daarbij vooral niet uit het oog verliezen dat zij, die in de onmogelijkheid verkeerden enig beroep uit te oefenen op het ogenblik dat hun medeburgers actief aan de economische bloei van hun land meewerkten, zeker de meest ongelukkigen zijn, wanneer zij, eenmaal oud geworden, in menig geval niet meer in staat zijn zich zelve te behelpen en dan een pensioen toegewezen krijgen onvoldoende om een menswaardige oude dag te slijten.

Zeker, op dit ogenblik bieden zowel het bedrag van het toekenbaar pensioen als de criteria van de toekenning, alle reden tot gewettigde kritiek.

En hoe somber tekent de toekomst zich niet af voor de jongeren?

De huidige wetgeving voorziet in geen kosteloze ouderdomsrentetoeslag meer voor de gehuwde mannelijke gerechtigden geboren na 1907 en voor andere gerechtigden geboren na 1897, om niet te spreken van de weduwenrentetoeslag ten voordele van weduwen van verzekerden, geboren na 1907.

Chambre des Représentants

SESSION 1959-1960.

16 FÉVRIER 1960.

PROPOSITION DE LOI

modifiant les lois relatives à l'assurance en vue de la vieillesse et du décès prématuré, coordonnées par arrêté royal du 12 septembre 1946 et modifiées par la loi du 11 mars 1954.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Après les nombreuses améliorations apportées ces derniers temps au régime de pension des ouvriers, des employés, des mineurs et des travailleurs indépendants, il est profondément regrettable que le régime de pension des assurés libres n'ait bénéficié d'aucune modification favorable.

Certes, le nombre de ceux qui ne peuvent revendiquer les avantages de l'un des régimes de pension obligatoire ci-dessus et qui, de ce fait, doivent recourir à la législation relative à l'assurance libre n'est guère élevé. Mais nombreux encore sont ceux qui, ne pouvant prouver qu'une carrière partielle et ne bénéficiant dès lors que d'une pension partielle, doivent faire appel à l'assurance libre pour les années restantes.

A ce propos, ne perdons surtout pas de vue que ceux qui se trouvaient dans l'impossibilité d'exercer une profession quelconque, à un moment où leurs concitoyens contribuaient activement à la prospérité économique de leur pays, sont incontestablement les plus malheureux lorsque, arrivés à un âge avancé, ils ne sont plus en état, bien souvent, de se suffire à eux-mêmes et ne reçoivent alors qu'une pension insuffisante pour vivre décemment dans leurs vieux jours.

Il est certain qu'actuellement tant le montant de la pension que les critères d'octroi prêtent le flanc à des critiques justifiées.

D'autre part, l'avenir s'annonce bien sombre pour les jeunes.

La législation en vigueur ne prévoit plus de majoration de rente de vieillesse gratuite pour les bénéficiaires mariés du sexe masculin nés après 1907 ni pour d'autres bénéficiaires nés après 1897, sans parler de la majoration de rente de veuve en faveur des veuves d'assurés nés après 1907.

Zulke anomalie is bijna niet denkbaar, toch is de realiteit daar om ons op de triestige toestand te wijzen. Het is dan ook hoog tijd dat in die leemten wordt voorzien.

Bij elke bespreking van de begroting van Sociale Voorzorg, wordt door de woordvoerders van elke groep de aandacht van de Minister gevestigd op de netelige toestand waarin de vrij-verzekerden, op het stuk van het ouderdomspensioen, zich bevinden.

In 1959 beloofde de heer Ministre dat hij, eenmaal in het bezit van de nodige statistieken, niet nalaten zou een wetsontwerp in te dienen.

In afwachting van de nieuwe wet ten voordele van de vrijwillig-verzekerden, waarin, naar wij hopen, de pensioenleeftijd voor vrouwen op 60 jaar zal bepaald worden, hebben wij, met het oog op een dringende verbetering van hun lot, de eer U dit voorstel, dat steeds een voorbijgaand en tijdelijk karakter heeft, voor te leggen.

Verantwoording.

Eerste artikel

Reeds bij de wet van 14 juli 1930, werd in artikel 13 bepaald :

« Het jaarlijks maximum bedrag van de Rijksbijdrage wordt op 1.200 frank vastgesteld, wanneer de ouderdomsrente op 65 jaar ingaat. Indien het ingaan der rente op een vroegere leeftijd is bepaald, dan wordt het bedrag dier bijdrage verminderd overeenkomstig een bij koninklijk besluit vastgestelde berekeningstabel. »

Bij diezelfde wet werd het bedrag van de wettelijke minimumstorting die in aanmerking werd genomen voor het toekennen van de rijksbijdrage en van de ouderdomsrentetoeslag bepaald op 120 frank per jaar voor de mannen en op 60 frank per jaar voor de vrouwen.

Thans zijn de minimabedragen vastgesteld op onderscheidenlijk 360 frank en 180 frank per jaar, wat het driedubbele betekent van het oorspronkelijk vastgesteld bedrag. De maximum rijksbijdrage bleef tot op heden echter beperkt tot 1.200 frank per jaar.

Het zal niemand ontgaan dat, rekening houdend met de waardeverminderingen van onze munt sedert 1930, waardoor de wetgever er onrechtstreeks toe gebracht werd de minimumstortingen tot het driedubbele van het bedrag van 1930, op te voeren, het meer dan logisch zou zijn het maximumbedrag van de rijksbijdrage eveneens op te voeren tot het driedubbele van haar bedrag in 1930, zijnde 3.600 frank per jaar. Aldus zou aan de vrijwillig-verzekerden een zekere compensatie worden verleend voor de achtereenvolgende ondergane waardeverminderingen van de rente die zij hebben gevormd.

Art. 2.

Door dezelfde wet van 14 juli 1930 werd bedongen dat de rijksbijdrage kon bekomen worden op een jaarlijkse maximumstorting van 720 frank.

Gezien de gewijzigde omstandigheden en ons basierend op de toestand zoals hierboven uiteengezet, stellen wij voor dit cijfer thans op te voeren tot slechts 1.200 frank.

Art. 3.

In het merendeel van de verschillende pensioenregimes wordt aan de gescheiden echtgenote de helft van het gezinspensioen toegekend ongeacht haar leeftijd, wanneer de man tot het pensioen wordt toegelaten.

Het lijkt ons dan ook gewettigd ook in de wetgeving op de vrij verzekerden dezelfde beginselen toe te passen.

Pareille anomalie est à peine concevable, mais la situation est telle cependant, avec sa triste réalité. Aussi, il est grand temps de combler ces lacunes.

A chaque discussion du budget de la Prévoyance sociale, les porte-parole de tous les partis attirent l'attention du Ministre sur la situation difficile dans laquelle se trouvent les assurés libres en ce qui concerne la pension de vieillesse.

En 1959, M. le Ministre a promis le dépôt d'un nouveau projet de loi dès qu'il disposerait des statistiques nécessaires.

En 1959, M. le Ministre a promis de déposer un nouveau projet de loi pour les assurés libres qui, nous l'espérons, fixera à 60 ans l'âge de la pension pour les femmes, et en vue d'améliorer leur sort au plus tôt, nous avons l'honneur de vous soumettre la présente proposition, qui présente un caractère purement transitoire et temporaire.

Justification.

Article premier.

L'article 13 de la loi du 14 juillet 1930 stipulait déjà que :

« Le montant maximum annuel de la contribution de l'Etat est fixé à 1.200 francs lorsque la rente de vieillesse prend cours à 65 ans. Si l'entrée en jouissance de cette rente est fixée à un âge antérieur, le montant de cette contribution est réduite conformément à un barème établi par arrêté royal. »

La même loi fixait le montant du versement minimum légal entrant en ligne de compte pour l'octroi de la contribution de l'Etat et de la majoration de rente de vieillesse, à 120 francs par an pour les hommes et à 60 francs pour les femmes.

Actuellement, les montants minima sont fixés à 360 francs et 180 francs respectivement, soit le triple du montant fixé initialement. Toutefois, la contribution maximum de l'Etat est restée limitée jusqu'ici à 1.200 francs par an.

Personne ne contestera que, compte tenu des dévaluations de notre monnaie depuis 1930, qui ont amené indirectement le législateur à tripler le montant maximum des versements fixé en 1930, il serait plus que logique de tripler aussi le montant maximum de la contribution de l'Etat, soit 3.600 francs par an. De cette façon, les assurés libres obtiendraient une certaine compensation pour les moins-values subies successivement par la rente qu'ils ont constituée.

Art. 2.

La même loi du 14 juillet 1930 stipulait que la contribution de l'Etat pouvait être obtenue pour un versement maximum annuel de 720 francs.

Les circonstances s'étant modifiées et nous basant sur la situation telle qu'elle est décrite ci-dessus, nous proposons de porter ce montant à 1.200 francs seulement.

Art. 3.

La plupart des divers régimes de pension accordent à l'épouse séparée en vie, quel que soit son âge, la moitié de la pension de ménage, si son mari est admis à la pension.

Il nous semble dès lors qu'il est tout aussi justifié d'appliquer ces mêmes principes dans la législation sur les assurés libres.

Art. 4.

Net zoals voor de zelfstandigen dient aan de vrij verzekerden de mogelijkheid geboden een groter inkomen vrij te stellen. Om reden van vereenvoudiging stellen wij voor dezelfde tarieven op de zelfstandigen en vrij verzekerden toe te passen.

Art. 5.

Bij de berekening van de inkomsten voor zelfstandigen wordt voor alle kapitalen, belegd of niet belegd, een inkomen aangenomen van 5 %, of het werkelijk inkomen indien zulks hoger is.

Voor de vrijwillig-verzekerden die het voorrecht niet genoten, omwille van hun aangeboren invaliditeit, enige belangrijke winstgevende beroepsbedrijvigheid uit te oefenen, menen wij dat een mildere behandeling zich opdringt, vooral als wij weten dat velen onder hen de mogelijkheid niet hadden zich een onroerend goed aan te schaffen, waarvoor de wetgever heel breed is.

Art. 6.

Naar analogie met wat voor de zelfstandige arbeiders werd gedaan menen wij het billijk en volledig verantwoord deze bepaling voor de vrij verzekerden in te lassen.

Art. 7.

We menen dat het invoeren van de onderhoudsplicht door kinderen verschuldigd, een pensioenwet ontrendt en zijn verder de overtuiging toegedaan dat elkeen in zijn oude dag, na zijn plicht tegenover de maatschappij te hebben vervuld, recht heeft op erkenning en toekenning van de middelen om een rustige oude dag te slijten.

Art. 8.

Dezelfde redenen als diegene aangehaald bij artikel 1.

Art. 4.

Il y a lieu de permettre aux assurés libres comme aux travailleurs indépendants, d'immuniser un revenu plus important. Pour des motifs de simplification, nous proposons d'adopter les mêmes taux pour les travailleurs indépendants et pour les assurés libres.

Art. 5.

Pour le calcul des revenus des travailleurs indépendants, on admet pour tous les capitaux, investis ou non, un revenu de 5 %, ou le revenu réel si celui-ci est plus élevé.

Pour les assurés libres qui sont incapables en raison d'une invalidité congénitale, d'exercer une quelconque activité professionnelle lucrative, nous estimons que s'impose un traitement plus clément, surtout lorsqu'on considère que nombre d'entre eux n'ont pas eu la possibilité d'acquérir un bien immobilier, le législateur se montrant très large sous ce rapport.

Art. 6.

Par analogie avec ce qui a été fait en faveur des travailleurs indépendants, il serait équitable et parfaitement justifié d'insérer cette disposition en faveur des assurés libres.

Art. 7.

Nous estimons que le fait d'invoquer l'obligation alimentaire due par les enfants déshonore une loi sur les pensions; en outre, nous sommes persuadé que chacun, après s'être acquitté de ses devoirs envers la société, a droit à la reconnaissance et à l'octroi des moyens en vue de vivre paisiblement dans leurs vieux jours.

Art. 8.

Motifs identiques à ceux invoqués à l'article premier.

L. D'HAESELEER.

WETSVOORSTEL

Eerste artikel.

In artikel 12 van de wetten betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood, geordend bij koninklijk besluit van 12 september 1946, wordt het bedrag « 1.200 » vervangen door « 3.600 ».

Art. 2.

In artikel 24 van dezelfde wetten wordt het bedrag « 720 » vervangen door « 1.200 ».

Art. 3.

Artikel 32, tweede lid, van dezelfde wetten wordt vervangen door wat volgt:

« In geval de echtgenoten feitelijk gescheiden leven, wordt aan de man slechts de helft van de toeslag die hem werd verleend uitbetaald. De echtgenote kan de uitkering te haren

PROPOSITION DE LOI

Article premier.

A l'article 12 des lois relatives à l'assurance en vue de la vieillesse et du décès prématuré, coordonnées par arrêté royal du 12 septembre 1946, le montant de « 1.200 » est remplacé par celui de « 3.600 ».

Art. 2.

A l'article 24 des mêmes lois, le montant de « 720 » est remplacé par celui de « 1.200 ».

Art. 3.

L'article 32, deuxième alinéa, des mêmes lois est remplacé par le texte suivant:

« En cas de séparation de fait des conjoints, il ne sera payé au mari que la moitié du montant de la majoration qui lui a été accordée. L'épouse pourra obtenir le paiement à

bate bekomen van de andere helft, na er bij aangetekend schrijven de Minister van Sociale Voorzorg om verzocht te hebben.

Zij dient bij haar schrijven een uittreksel uit de bevolkingsregister te voegen. »

Art. 4.

In artikel 43, alinea's 2 en 3, van dezelfde wetten worden de bedragen « 8.000 » en « 5.300 » respectievelijk vervangen door « 12.500 » en « 8.000 ».

Art. 5.

Artikel 44, 4^e, eerste lid, van dezelfde wetten, wordt vervangen door wat volgt :

« Voor de roerende kapitalen wordt aan de verzekerde als bestaansmiddelen aangerekend een som gelijk aan 3 % van de belegde of losse kapitalen of het werkelijk inkomen ervan, indien dit laatste hoger ligt dan vermelde som. »

Art. 6.

Een artikel 44bis (nieuw), dat luidt als volgt, wordt in dezelfde wetten ingevoegd :

« Er zal geen rekening worden gehouden :

1° met de renten, vergoedingen, toelagen of pensioenen aan de oorlogsslachtoffers en hun rechthebbenden verleend krachtens de wetgeving op de herstel- of vergoedingspensioenen;

2° met de frontstreep- en gevangenschapsrenten en met de renten verbonden aan een onderscheiding in een nationale orde wegens oorlogshandeling;

3° met de renten, toelagen of vergoedingen verleend aan het slachtoffer van een beroepsziekte, een arbeidsongeval of een ongeval op de weg naar of van het werk wordt slechts rekening gehouden in zover bedoelde renten, toelagen of vergoedingen meer bedragen dan hetzij de toelage die zou zijn uitgekeerd indien het arbeidsongeval zich vóór 1 juli 1905 had voorgedaan, hetzij het maximumbedrag van de toelage waarop het slachtoffer aanspraak zou kunnen maken krachtens de reglementering inzake de toekenning van aanvullende toelagen ten behoeve van sommige rechthebbenden van de wet van 24 juli 1927 betreffende de schadeloosstelling inzake beroepsziekten. Die bepaling geldt eveneens voor de rechthebbenden van de in deze tekst bedoelde slachtoffers. »

Art. 7.

Artikel 46 van dezelfde wetten wordt opgeheven.

Art. 8.

In artikel 64 van dezelfde wetten wordt het bedrag « 1.200 » vervangen door « 3.600 ».

Art. 9.

Deze wet treedt in werking de dag waarop zij in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt.

son profit de l'autre moitié, après en avoir fait la demande par lettre recommandée au Ministre de la Prévoyance sociale.

Elle joindra à sa lettre un extrait du registre de la population. »

Art. 4.

A l'article 43, alinéas 2 et 3, des mêmes lois, les montants de « 8.000 » et « 5.300 » sont remplacés respectivement par ceux de « 12.500 » et « 8.000 ».

Art. 5.

L'article 44, 4e, premier alinéa, des mêmes lois est remplacé par ce qui suit :

« Pour les capitaux mobiliers, il est porté en ressources à l'assuré une somme égale à 3 % des capitaux placés ou non placés, ou le revenu réel si celui-ci est supérieur à cette somme. »

Art. 6.

Il est inséré dans les mêmes lois un article 44bis (nouveau), rédigé comme suit :

« Il ne sera pas tenu compte :

1° des rentes, indemnités, allocations ou pensions accordées en application de la législation sur les pensions de réparation ou de dédommagement aux victimes de guerre et à leurs ayants droit;

2° des rentes de chevrons de front et de captivité, ainsi que des rentes attachées à un ordre national, pour fait de guerre;

3° il ne sera tenu compte des rentes, allocations ou indemnités dont bénéficie la victime d'une maladie professionnelle, d'un accident du travail ou d'un accident sur le chemin du travail que dans la mesure où lesdites rentes, allocations ou indemnités excèdent soit l'allocation qui serait accordée si l'accident du travail s'était produit avant le 1er juillet 1905, soit le montant maximum de l'allocation à laquelle la victime pourrait prétendre en vertu de la réglementation relative à l'octroi d'allocations supplémentaires en faveur de certains bénéficiaires de la loi du 24 juillet 1927 sur la réparation des dommages résultant de maladies professionnelles. Cette disposition vaut aussi pour les ayants droit des victimes visées par le présent texte. »

Art. 7.

L'article 46 des mêmes lois est abrogé.

Art. 8.

A l'article 64 des mêmes lois, le montant de « 1.200 » est remplacé par celui de « 3.600 ».

Art. 9.

La présente loi entrera en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur Belge*.

L. D'HAESELEER,
M. DESTENAY.
Ch. JANSSENS,
H. LAHAYE,
F. BOEY.